Investorikaitse osafond (IKO)

Investeerimisasutused

Investeerimisasutus Tagatisfondi seaduse tähenduses on:

- investeerimisühing väärtpaberituru seaduse tähenduses
- krediidiasutus
- fondivalitseja, kellel on õigus osutada väärtpaberiportfelli valitsemise või väärtpaberite hoidmise teenust

Investeerimisühingute ja pankade puhul hõlmab investeerimisasutus ka nende Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud filiaale ja lepinguriigis osutatud piiriüleseid teenuseid.

- Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigid on Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Liechtenstein, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi ja Ungari.

Krediidiasutuse ehk panga tegevusluba

Tegevusloa taotlemisel esitatavad dokumendid ja andmed sisaldavad muu hulgas kinnitust, millega taotleja võtab kohustuse tasuda Tagatisfondi seaduses ette nähtud hoiuste tagamise osafondi ühekordne osamakse ning investorikaitse osafondi ühekordne osamakse, kui äriplaanis kavandatakse investeerimisteenuste osutamist.

Investeerimisühingu tegevusluba

Investeerimisühinguna tegutsemiseks peab olema tegevusluba, mille annab ja tunnistab kehtetuks Finantsinspektsioon.

Tegevusluba antakse ühe või mitme investeerimisteenuse osutamiseks ja võib hõlmata ühte või mitut investeerimiskõrvalteenust. Ainult kõrvalteenuste osutamiseks investeerimisühingule eraldi tegevusluba ei anta.

Tegevusloa taotlemiseks esitatavad dokumendid ja andmed sisaldavad muu hulgas kinnitust, millega taotleja võtab kohustuse tasuda Tagatisfondi seaduses ette nähtud ühekordne osamakse.

Fondivalitseja tegevusluba

Fondivalitseja on äriühing, kelle peamiseks ja püsivaks tegevuseks on ühe või mitme fondi valitsemine.

Fondivalitsejana tegutsemiseks peab isik omama tegevusluba või registreerima oma tegevuse Finantsinspektsioonis vastavalt investeerimisfondide seaduses sätestatule. Tegevusloa annab ja tunnistab kehtetuks Finantsinspektsioon.

Fondivalitseja taotleb tegevusluba fondi valitsemiseks või tegevusluba fondi valitsemiseks koos õigusega osutada ühte või mitut investeerimisteenust (näiteks väärtpaberiportfelli valitsemine, investeerimisnõustamine, kliendi jaoks fondi osakute või aktsiate hoidmine).

Kui fondivalitseja taotleb tegevusluba koos õigusega osutada investeerimisteenust või kõrvalteenust, siis esitatakse tegevusloa taotlemisel ka dokument, mis tõendab investorikaitse osafondi ühekordse osamakse tasumise kohustuse võtmist.

Kvartaliosamakse arvutamine ja tasumine

Arvutuste aluseks on investeerimisteenuse mahtu iseloomustavad näitajad:

- Väärtpaberite ostu- ja müügitehingute, mille üks pool või vahendaja on investeerimisasutus, viimase kümne tööpäeva keskmine käive osamakse tasumisele eelnevas kvartalis.
- Investeerimisasutuse valitsetavate raha ja väärtpaberite turuväärtus osamakse tasumisele eelneva kvartali viimase tööpäeva seisuga.
- Investeerimisasutuse hoitavate väärtpaberite turuväärtus osamakse tasumisele eelneva kvartali viimase tööpäeva seisuga.

Kvartaliosamakse suuruse arvutamiseks korrutatakse investeerimisasutuse investeerimisteenuste mahtu iseloomustavad näitajad, millest on maha arvatud tagamisele mittekuuluvad investeeringud, Tagatisfondi nõukogu kehtestatud osamaksemääradega.

Kvartaliosamakse suuruse saamiseks liidetakse investeeringute mahu alusel arvutatud maksesummad.

Osamakse suurus ühe investeerimisasutuse kohta ei või olla väiksem kui 50 eurot.

Kui kõik osafondist hüvitatavad investeeringud ei ole hüvitatud ning hüvitamiseks võetud laenud ja osafondi kohustuste täitmiseks teistelt osafondidelt saadud raha koos arvestatud intressiga ei ole täielikult tagastatud, ei või osamakse olla väiksem kui 255 eurot.

Kvartaliosamakse arvutamise aluseks oleva investeerimisteenuste mahu ja tasumisele kuuluva osamakse suuruse arvutab investeerimisasutus.

Täpsem kord on kehtestatud rahandusministri 23. oktoobri 2002. aasta määrusega nr 123

„Investorikaitse osafondi kvartaliosamakse aruandluse kord„Investorikaitse osafondi kvartaliosamakse aruandluse kord" ja 23. oktoobri 2002. aasta määrusega nr 121

„Investorikaitse osafondi kvartaliosamakse arvutamise ning investeeringu väärtuse

määramise kord“.

Vigade tuvastamisel ja arvestuspõhimõtete muutmisel esitatakse Tagatisfondile Finantsinspektsiooni kaudu uued korrigeeritud aruanded.

Kvartaliosamakse tasub investeerimisasutus või filiaal regulaarselt iga kvartali teise kuu 15. päevaks.

Kui investeerimisasutus jätab sätestatud tähtpäevaks (iga kvartali teise kuu 15. päev) osamakse tasumata või tasub selle osaliselt, arvestab Tagatisfond tasumata summalt viivist 0,2% päevas.

Investeeringud, mida ei tagata ega arvata investeerimisteenuste mahu hulka

Kvartaliosamakse suuruse arvutamisel ei arvata investeeringute mahu hulka järgmisi investeeringuid:

- Investeeringud, mis kuuluvad hüvitamisele väärtpaberite registri pidamise seaduse § 52 ja 53 alusel.
- Investeeringud, mis hüvitamiskohustuste tekkimise päeva seisuga kuuluvad kutselisele investorile* või mõnele järgmistest Eesti või välisriigi isikutest:
  - riik
  - kohalik omavalitsus
  - juriidiline isik, kelle peamiseks ja püsivaks tegevuseks on osaluste omandamine või ühe või mitme krediidiasutuste seaduse § 6 lg 1 punktides 2–12 loetletud tehingu ja toimingu tegemine
  - sama investeerimisasutusega ühte konsolideerimisgruppi kuuluv äriühing
  - sama investeerimisasutuse või investeerimisasutusega samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu juhatuse või nõukogu liige, audiitor ning isik, kellele kuulub sama investeerimisasutuse või investeerimisasutusega samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu aktsia- või osakapitalist viis protsenti või rohkem
  - eelmises punktis nimetatud isiku lähisugulane või selle isiku nimel tegutsev kolmas isik

* Kutseline investor Tagatisfondi seaduse tähenduses on väärtpaberituru seaduse § 6 lõikes 2 nimetatud investor.

- Investeeringud, mille omanikel on sama investeerimisasutuse ees sissenõutavaks muutunud kohustusi nende kohustuste ulatuses (Tagatisfondi seaduse § 48 lõige 3).
- Investeeringud, mis on konfiskeeritud rahapesu või terrorismi rahastamise kohtuasjas süüdimõistva otsusega. Kui investeeringu käsutamine on piiratud rahapesu andmebüroo ettekirjutusega või investeering on arestitud kriminaalmenetluses rahapesu või terrorismi rahastamise kohtuasjas, peatub selle hüvitamine kuni ettekirjutuse kehtetuks tunnistamiseni või otsuse jõustumiseni.
- Investeeringud, mis kuuluvad hüvitamiskohustuse tekkimise päeva seisuga rahvusvahelise sanktsiooni all olevale isikule. Rahvusvahelise sanktsiooni all olevaks isikuks loetakse ka isikut, kelles omab olulist osalust või kelle üle omab kontrolli rahvusvahelise sanktsiooni all olev isik.

Tagatisfondi nõukogu otsuse alusel peatab Tagatisfond investorikaitse kvartaliosamaksete kogumise, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

1. Osafondi vara väärtus on suurem kui 2 000 000 eurot.
2. Kõik osafondist hüvitatavad investeeringud on hüvitatud.
3. Osafondi kohustuste täitmiseks võetud laenud ja teistelt osafondidelt saadud raha koos arvestatud intressiga on täielikult tagastatud.

Viimati muudetud 08.02.2025